

„S one bane mora“

Svečani koncert HKUDa „Željezničar“ Zagreb

12. svibnja 2019.

Općenito o nošnjama

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Željezičar“ i voditeljica Katarina Horvatić vode veliku brigu o ispravnoj uporabi nošnji na sceni. U svakoj točki nošnjama dočarava kraj i ljude koje točka prikazuje. Pritom se ne radi samo o etnološkoj ispravnosti prikaza nošnje, nego i o osjećaju za točnost i isticanje ljepote raznolikih nošnji Hrvata.

Ovakva uporaba nošnje treba biti uzor svim ansamblima.

1. Mandalinin san – folklorni motivi Slavonije

Žene su obučene u crne suknje, bijele bluže, s crvenim maramama na glavama. Šlingana nošnja ističe glavni lik priče – djevojku koja se mora udati za nevoljenog. Oglavlja su uredna. Nošnje su uredno obučene, s bogatim podsuknjama, potkasane. Nedostaje vratni nakit. Šticne na rukama. Odgovarajuća obuća. Donji rub je poravnat.

Muški – crne hlače, košulja, prsluk, čizme, šešir.

Sve uredno.

2. Prigorska crtica – pjesme i plesovi zagrebačkog Prigorja

Sve žene su imale peče na glavi. Treba iskoristiti i koje drugo ogavlje. Kožušci i klasična nošnja Prigorja. Od nakita imaju đunde oko vrata, mašne, ukrasne maramice na pregačama. Čarape i opanci.

Donji rub poravnat.

Muški – prigorski šeširi, košulje, prsluci, opasači ukrašeni raznim motivima. Oko vrata imaju marame. Gaće i čizme. Sve u redu.

3. Jabuko rumena – pjesme i plesovi Ugljana

Žene - Bjelina košulje i crni prsluci i suknje karakteristični su za jadransku plesnu zonu. Autorica koreografije raznobojnim pregačama postigla je lijep kolorit i obogatila ovu inače jednostavnu nošnju.

Crvena traka upletena u pletenice ovijene oko glave tvrdi su detalj primorskih i otočkih nošnji, koji ističe ljepotu ženine kose.

Karakteristika otočnih nošnji je i bogat prsni nakit – lanci, medaljice, broševi i drugo.

Pregače na nošnjama su poravnate, kao i donji rub.

Muški nose klasičnu nošnju primorja i otoka .- bijelu košulju, crni prsluk, crne hlače, crne cipele i crveni široki pojas.

Uredni.

4. Povila se bela loza

Žene – Na glavama nose marame različitih boja. Bijele košulje imaju vez na rukavima. Od nakita nose biserne niske i trake na leđima. Pregače su u redu, raznih boja. Posebno se ističu nijanse zelene i ljubičaste, kakve su česte u Mađarskoj. Na nogama nose cipele na remenčić.

Muški nose bijele košulje, prsluke s pucetima, šešir, marame vezane pod vrat, crne hlače i čizme.

Slika grupe odgovara i podržava nošnje Hrvata u Mađarskoj. Sve je uredno.

5. S one bane mora

Ova točka meni osobno je vrhunac koncerta. Možda subjektivno, imam poseban odnos prema Moliškim Hrvatima, ali je i reakcija „obične“ publike bila vrlo pozitivna.

Silan trud potreban je za izradu maja i postizanje prikaza plesova i nošnji Moliških Hrvata. Mislim da se isplatilo.

Žene su imale crne suknje, crne pregače, vratne marame u raznim bojama. Na glavi su marame raznih boja, postavljene izravno na glavu i na podložak. Ukrasne trakice. Od nakita žene imaju dobre primjerke sredozemnih ukrasa – lanaca, križića, medaljica. Obuća je u redu. Donji rub poravnat.

Muški nose bijele košulje, crne hlače, crni prsluk i crvenu maramu oko vrata. Nose široki crveni pojas.

Sve je uredno.

6. Dok ja dojdem v Međimurje

Samo muški – Bijela košulja, crne hlače, crni prsluk, crvena marama ispod vrata, čizme.

Bili su malo neuredni.

7. Mađarski plesovi

Tamburaši – Slavonske košulje i prsluci, crne hlače, čizme, bez šešira. Donji rub košulja je poravnat.

8. Postolar i vrag

Žene – Na glavama sve imaju poculice, košulje s vezom, marame i suknje i pregače s raznim ukrasima, podravske čizme i rupčić.

Donji rub poravnat.

Sve uredno.

Muški – Bijele košulje, crne hlače, prsluk, čizme i šešir.

Vrag ima i plašt.

9. Ide jesen - Posavina

Žene – Nose cvjetne posavske nošnje, a ima i bijelih i žutih nošnji. Sve na glavama imaju pletenice s ukrasnim trakama. <dvije žene nose kaputiće. Od nakita imaju đunde, škude i mašne. Obuća visoke cipele.

Sve uredno.

Muški – Bijela košulja, crni prsluci , bijele gaće, crvene marame vezane pod vrat, šešir.

10. Dubrovačko – mljetska svadba

Zanimljiva postavka nošnji – kombinacija primorskih i mljetskih nošnji.

Lijepo nevjestinsko oglavlje crvene boje i nošnja koja svojim crvenilom štiti mladenku u osjetljivom prijelaznom životnom razdoblju.

Lijepo je da je Katarina Horvatić odabrala ovu mikrozonu.

Sve je dobro obučeno i uredno.

11. Ženil se je - Zelinsko prigorje

Žene – jednostavna bijela nošnja obogaćena je raznobojnim prslucima. Na glavama su žene imale pletenice i mašne. Od nakita đundi, od obuće čarape i visoke cipele. Lijepa svadbena kapa ukrašena cvijećem od papira, vrlo karakterističnim u ovim krajevima.

Muški su obučeni u bijele košulje, gaće, čizme. Imaju šešire i kožne opasače.

12. Bunjevački motivi

Gajdašje bio obučen u lijepu bunjevačku nošnju. Bijela košulja oplemenjena je prslukom od lionske svile, u kontrastu su crne hlače i čizme.

Sve uredno.

13. Kameni svati - Hrvatsko zagorje

Žene – Bijela nošnja s kožnim opasačima. Od nakita zrnje oko vrata. Jedna žena ima crni kaputić i maramu, plavi kraluš. Mladenka ima vijenac na glavi.

Donji tub poravnat.

Muški – Klasična zagorska bijela nošnja s crnim prslukom. Mladenac ima bijeli prsluk, suknene hlače s ukrasima od gajtana.

Sve uredno.

14. Drumarac

15. Tucin spletokol

Tamburaši, kao prije.

16. Ispod duba stoljetnoga krade Veles mladog Boga – Pokuplje

Žene – Četiri žene obučene su kao jurjašice – bijele nošnje, marame na glavi, Nakit: škude.

Druge u pokupskim nošnjama, prevezač preko glave, prsni nakit, opanci i visoke cipele na žniranje.

Mladenka s kapicom i crvenim perjem, koje je štiti od zločestih pogleda vještica i mora.

Donji rub uredan.

Sve uredno.

Muški – Košulje ukrašene vezom na prsima, plavi i crveni prsluci.

Lijepi prikaz božanske svadbe.